

Handläggare
Ann-Sofie Crona
Telefon: 08-50805209

Till
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2024-04-25

Regional boendeplan för äldre 2025 med utblick mot 2050

Förvaltningens förslag till beslut

1. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner region Västerorts boendeplan 2025-2050 för äldre avseende de delar som gäller Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd.
2. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd förklarar ärendet omedelbart justerat.

Sammanfattning

Stadens gemensamma boendeplan är ett underlag för att klara behovet av bostäder för äldre på kort och lång sikt. Planens huvudsyfte är att säkerställa en trygg boendesituation för målgruppen. De regionala planerna är en viktig del av underlaget för stadens gemensamma boendeplanering. Utgångspunkten i all prioritering av olika åtgärder är att utbudet av boende för äldre är en gemensam resurs för hela staden. Konsekvenser för såväl stadsdelsnämndsområden som regionen/staden som helhet ska beaktas i planeringen. Planen avser år 2025, med utblick mot 2050, och utgör underlag till den stadsövergripande boendeplanen som tas fram av äldreförvaltningen Bifogad boendeplan gäller för region Västerort där stadsdelsförvaltningarna Hässelby-Vällingby, Bromma och Järva ingår.

Bakgrund

I enlighet med kommunfullmäktiges budget samverkar stadsdelsnämnderna regionvis för att årligen ta fram ett per region gemensamt förslag till en äldreboendeplan. Även behov och efterfrågan av seniorbostäder utifrån den demografiska utvecklingen ingår i boendeplaneringen.

Boendeplanen ska vara en regional plan för boende för äldre, ett dokument där regionens gemensamma behov av ombyggnation, avveckling, nyproduktion, driftsformer och inriktningar sammanfattas och analyseras. Boendeplan 2024 beslutades av äldrenämnden den 13 juni 2023 och beslutades i kommunstyrelsen i oktober 2023.

Ärendet

Befolkning och behov i region Västerort

Antalet personer över 65 år och äldre väntas öka stort i västerort, fram till 2050 prognosticeras åldersgruppen öka med 63 procent. Det är främst utvecklingen i åldersgruppen 80 år och äldre som har betydelse för att beräkna behov av äldreomsorg. I Västerort förväntas åldersgruppen 80 år och äldre öka med 116 procent fram till år 2050.

Tabell 1. Regionens befolkningsutveckling

Ålder	2023	2030	2040	2050
Totalt 65- år	35 794	41 972	50 611	58 410
Därav				
65-79 år	26 601	29 691	34 796	38 557
80-84 år	4 885	6 249	7 492	8 950
85- 89 år	2 501	4 031	4 913	6 378
90- år	1 806	2 002	3 410	4 525

Källa: Stockholms stads befolkningsprognos, 2023, Sweco

Det totala antalet omsorgstagare i region Västerort förväntas öka med 56 procent fram till år 2050. Antalet omsorgstagare med vård- och omsorgsboende ökar med 59 procent och antalet omsorgstagare med hemtjänst ökar med 56 procent till år 2050.

Tabell 2. Framskrivning äldreomsorgstagare i Västerort

	2023	2025	2030	2040	2050
Totalt netto*	5 063	5 156	5 912	7 032	7 890
Därav					
Vård- och omsorgsboende**	1 229	1 235	1 359	1 683	1 952
Hemtjänst***	3 817	3 920	4 544	5 355	5 957

Källa: Stockholms stads befolkningsprognos, 2023, Sweco

*) Totalt netto inkluderar dagverksamhet, hemvårdsbidrag och korttidsvård.

***) Vård och omsorgsboende innebär heldygnsoomsorg

****) Hemtjänst innebär hemtjänst i ordinärt boende samt i servicehus inklusive hemvårdsbidrag

Demografiska faktorer som påverkar omsorgskonsumtion

Faktorer som visat sig ha betydelse för livslängd och till viss del också påverkar konsumtionen av omsorg är ensamboende/samboende, utbildningsnivå och utrikesfödda äldre. Swecos analyser av samband mellan ensamboende och

omsorgstagande visar att ensamboende äldre i betydligt högre utsträckning än samboende har äldreomsorg. Hässelby-Vällingby har lägst andel ensamboende i åldersgruppen 80 år och äldre i staden.

Regionen har som helhet en hög andel utrikes födda äldre men det finns skillnader mellan stadsdelarna, den största procentuella ökningen har skett i Hässelby-Vällingby. Antalet utrikes födda äldre i ett stadsdelsområde har dock inte en signifikant betydelse för omsorgstagandet. Det högre omsorgstagandet i regioner med en hög andel utrikes födda hänger istället samman med andra faktorer som inkomstnivå och ensamhushåll.

Särskilt boende

Valfrihetssystemet i Stockholms stad gör det möjligt för äldre att välja det boende de önskar när de fått ett beslut om vård- och omsorgsboende. Av de äldre som under 2023 fick ett beslut om vård- och omsorgsboende valde 69 procent att bo kvar i Västerort.

Tabell 3. Prognos för behov av vård- och omsorgsboende

Stadsdelsnämnd	2023	2025	2030	2040	2050	Förändring % 2023-2050
Järva	346	355	400	515	618	+79%
Hässelby-Vällingby	500	481	504	594	668	+34%
Bromma	383	399	455	574	666	+74%
Region västerort Totalt	1 229	1 235	1 359	1 683	1 952	+59%

*Tabell. Prognos omsorgstagare vård- och omsorgsboende 2023 – 2050.
Framskrivning av äldreomsorgsbehov. Källa: Sweco*

Prognosen för behovet av vård- och omsorgsboende varierar inom regionen, Hässelby-Vällingby har den lägsta procentuella ökningen. Det totala antalet platser i vård- och omsorgsboende är inom regionen detsamma som föregående år.

I regionen finns fyra profilboenden med sammanlagt 85 platser med inriktningarna psykiatri och särskild demens. Profilboenden ingår inte i valfriheten. Regionen ser vissa svårigheter i att hitta lämpligt boende för äldre personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samt för personer med frontallobsdemens med utåtagerande beteende. Även svårigheter i att hitta lämpligt boende för äldre personer i hemlöshet som har missbruksproblematik eller andra specifika behov, personer i åldersgruppen yngre, äldre med komplexa svårigheter så som psykisk ohälsa och samlarbeteende. Regionen ser framtida behov av profilboende för personer med demens i tidig ålder.

Servicehus finns inom stadsdelarna Hässelby-Vällingby och Järva. Det totala antalet platser på servicehus i regionen har minskat med

tre då tre av lägenheterna på Kista servicehus används i utbildningssyfte. I Hässelby-Vällingby stadsdelsområde finns Skolörtens servicehus som drivs i kommunal regi. Beläggningsgraden har varit låg under hela år 2023 och förvaltningen följer utvecklingen av beläggningen noga. Regionen ser en ökning av antalet äldre med biståndsbeslut från äldreomsorgen för insats i form av Stockholms stads bostadssociala resurs (SHIS). SHIS erbjuder boende för stockholmare som av ekonomiska eller sociala skäl hamnat utanför den ordinarie bostadsmarknaden.

Seniorboenden

Det är angeläget med en fortsatt utveckling av seniorbostäder, i olika upplåtelseformer, som ett led i att senarelägga behovet av äldreomsorg. I Hässelby-Vällingby finns fem seniorboenden som ägs av Micasa och Svenska bostäder, i anslutning till två av dessa finns aktivitetscenter för äldre. Det finns även seniorboenden i privat regi.

Träffpunkter

Inom stadsdelen finns tre aktivitetscenter för äldre. Möjligheten att delta i aktiviteter och besöka samlingsplatser motverkar social isolering och ensamhet vilket även kan bidra till att senarelägga behovet av att flytta till ett särskilt boende. Det förebyggande arbetet som främst utgår från stadsdelsområdets aktivitetscenter är en viktig aspekt i planeringen av boenden för äldre.

Konsekvenser av Covid-19 pandemin

I början av pandemin pausade många äldre sina insatser i hemmet och antalet ansökningar om särskilt boende blev färre. Under 2023 kunde regionen se att antalet ansökningar om vård- och omsorgsboenden ökade och nästan återgick till nivåerna som var innan pandemin. Det ökade antalet ansökningar går inte direkt att härleda till konsekvenser av pandemin utan kan bero på andra orsaker. Koppargårdens vård- och omsorgsboende har haft en hög beläggningsgrad under hela 2023.

Behov av ombyggnationer, större investeringar eller avvecklingar

Gällande vård- och omsorgsboenden finns inom stadsdelsområdet inga planerade ombyggnationer, större investeringar eller avvecklingar men det finns behov av att ha en långsiktig underhållsplanering för befintliga lokaler.

En dialog kommer inledas med fastighetsägaren Micasa då Skolörtens lokaler har ett stort behov av underhåll och modernisering. I dagsläget bedömer regionen fortsatt behov av servicehus men en översyn av antalet servicehus kan dock komma att behövas då det finns många lediga lägenheter.

Planerad nybyggnation vård- och omsorgsboende i regionen
Vardaga planerar att bygga ett vård- och omsorgsboende i Riddersvik i Hässelby med 58 platser, planerad byggstart är år 2026. Även vid Råckstavägen finns planer i ett tidigt skede för ett privat drivet äldreboende med 80. Förutsatt att planerade boenden produceras inom stadsdelsområdet anses behovet av vård- och omsorgsboende vara tillgodosett under planperioden.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats i samarbete mellan stadsdelsförvaltningarna i Hässelby-Vällingby, Bromma och Järva. Bilagd boendeplan lämnas för beslut i respektive stadsdelsnämnd.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsnämnden föreslås godkänna region Västerorts boendeplan för äldre 2025-2050 gällande de delar som berör Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Marie Lissäng
Avdelningschef
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Regional boendeplan för äldre 2025 med utblick mot 2050

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2024-04-11
Marie Lissäng, Avdelningschef	2024-03-27